

درس ششم! تنوع زیستی، تابلوی زیبای آفرینش

۱- سنجاب ایرانی چه تاثیری بر درختان بلوط دارد؟

سنجابها که از میوه بلوط استفاده می کنند تعدادی از دانهها را (برای زمستان) در جاهای متفاوت دفن می کنند که تعدادی از آن-ها در فصل بهار رویده و سبب گسترش جنگل بلوط می شود.

۲- نتیجه استفاده از سم د. د. ت (DDT) در کشور برونئی برای کاهش جمعیت پشه مالاریا که موجب مرگ زنبورهای وحشی هم شد، چه بود؟

الف: فرو ریختن سقف کاهگلی خانهها (چون زنبورها لاروهایی که کاهگل سقف خانه را می خورند را شکار می کردند و این زنبورها هم در اثر سم مردند) و ب: شیوع بیماری طاعون بود.

۳- شناخت ..... مهم ترین گام برای پیشگیری از اقدام نادرست در ارتباط با محیط زیست است.

تنوع زیستی

۴- برای توصیف گوناگونی حیات واژه ..... را به کار می برند.

تنوع زیستی

(علت کاربرد واژه تنوع زیستی را بنویسید. برای توصیف گوناگونی میات، واژه تنوع زیستی را به کار می برند)

۵- تنوع زیستی در چند سطح بررسی می شود؟

سه سطح بوم سازگان، گونه، ژن **(تنوع زیستی معمولاً در سه سطح بوم سازگان، گونه و ژن بررسی می شود)**

۶- تعریف گونه؟

به مجموعه ای از جانداران شبیه به هم می گویند که با یکدیگر آمیزش می کنند و زاده های زیستا و بارور به وجود می آورند.

۷- عامل تعیین کننده صفات چیست؟

ژن

۸- اهمیت تنوع ژن چیست؟

در سازگاری افراد گونه با شرایط محیطی نقش دارد و در نتیجه باعث حفظ گونه می شود.

۹- بوم‌سازگان چیست؟ (با مثال)

به مجموع جانداران، عوامل غیرزنده و ارتباط متقابل آن‌ها که در یک محیط زندگی می‌کنند بوم‌سازگان می‌گویند مثل یک گل‌دان یا یک اقیانوس.

۱۰- چه فعالیت‌هایی (مشاغلی) به تنوع زیستی وابستگی دارند؟

صیادی، جمع‌آوری گیاهان دارویی و چرای دام در مراتع

۱۱- اهمیت تنوع زیستی را بنویسید.

مشاغل یا فعالیت‌هایی مانند صیادی، جمع‌آوری گیاهان دارویی و چرای دام در مراتع، وابسته به تنوع زیستی است.

۱۲- نتیجه از بین رفتن هر گونه جاندار چیست؟

با از بین رفتن هر گونه جاندار، بهره و آنچه را می‌توانستیم از آن بیاموزیم از دست می‌دهیم.

۱۳- وظیفه انسان در مقابل هر جاندار چیست؟

هر جانداری به خودی خود حق زندگی دارد و انسان به عنوان اشرف مخلوقات وظیفه دارد از حیات آن‌ها حمایت کند.

۱۴- کاربرد زالودرمانی در چیست؟

زالو ماده ضد انعقاد خون دارد و می‌تواند در رفع لخته‌های خونی به کار رود.

۱۵- برای ساخت افشانه‌ها در صنایع متفاوت از کدام موجود زنده الگو برداری شده است؟

از سوسک بمباران کننده (که ترکیب داغ و سمی را به شدت به سوی دشمن پرتاب می‌کند)

۱۶- کاربرد کفشدوزک در زندگی ما چیست؟

استفاده از کفشدوزک‌ها که حشره‌های آفت را می‌خورند سبب کاهش مصرف مواد شیمیایی در مبارزه با آفات می‌شود.

۱۷- ۸۰۰۰ گونه گیاهی آونددار که در ایران شناسایی شده معادل چه نسبتی از گونه‌های گیاهی قاره اروپاست؟

معادل ۸۰ درصد گونه‌های گیاهی قاره اروپاست.

۱۸- تنوع زیستی بالا و ارزشمند ایران را توضیح دهید.

حدود ۸۰۰۰ گونه گیاه آونددار در ایران شناسایی شده‌اند. این تعداد، معادل ۸۰ درصد گونه‌های گیاهی قاره اروپاست. بسیاری از

این گونه‌ها، بومزاد یا انحصاری ایران و عناصر با ارزش و سرمایه‌های ملی محسوب می‌شوند.

۱۹- گونه بومزاد چیست؟

به گونه‌هایی که منحصر به یک منطقه جغرافیایی خاص اند و در جای دیگر وجود ندارند، گونه‌های بومزاد گویند.

۲۰- تعداد جانوران مهره‌دار و بی‌مهره در ایران را بنویسید.

در ایران بیش از ۱۴۰۰ گونه جانور مهره‌دار و تعداد فراوانی جانور بی‌مهره وجود دارد.

۲۱- نقاط داغ تنوع زیستی به چه مفهومی به کار می‌رود؟

مناطق در کره زمین وجود دارند که علاوه بر داشتن تنوع گونه‌ای زیاد، زیستگاه تعداد فراوانی از گونه‌های بومزادند که بعضی از آن‌ها در خطر انقراض اند به این مناطق نقاط داغ تنوع زیستی می‌گویند. مثل جنگل ارسباران - البرز - کوه‌های شمال شرق ایران و رشته کوه‌های زاگرس

۲۲- مهم‌ترین نقاط داغ ایران در کجای ایران قرار دارد؟

جنگل‌های ارسباران، البرز، کوه‌های شمال شرق ایران و رشته کوه‌های زاگرس، در بخشی از این نقاط قرار دارند

۲۳- انقراض چیست؟

اگر محیط زیست برای حیات جانداران مناسب نباشد ممکن است گونه به طور کامل نابود شود به این پدیده انقراض می‌گویند.
(اگر محیط زیست برای حیات جانداران مناسب نباشد، ممکن است گونه به طور کامل نابود شود. به این پدیده

انقراض می‌گویند)

۲۴- وضعیت انقراض گونه‌های گیاهی و جانوری در جهان امروزی را بنویسید.

انقراض از ابتدای شکل‌گیری حیات روی کره زمین وجود داشته است؛ اما امروزه سرعت از بین رفتن گونه‌ها افزایش یافته است

۲۵- مور خوش یا مهر خوش از گونه‌های بومزاد ایران در استان ..... است.

هرمزگان

۲۶- از کمیاب‌ترین افعی‌های جهان که در ایران زندگی می‌کند کدام است و در کدام قسمت ایران زندگی می‌کند؟

افعی لطیفی یا دماوندی است که در بخش کوچکی از البرز مرکزی زندگی می‌کند.

۲۷- چند مورد از جانوران در حال انقراض را نام ببرید.

تمساح تالابی یا پوزه کوتاه، گوزن زرد ایرانی، لاک‌پشت پوزه عقابی، خرس سیاه، افعی لطیفی یا دماوندی

۲۸- عوامل تهدید کننده تنوع زیستی را نام ببرید؟

تخریب زیستگاه؛ برداشت بی‌رویه و استفاده ناپایدار؛ آلودگی محیط زیست؛ گونه‌های بیگانه مهاجم؛ تغییر اقلیم

۲۹- مهم‌ترین عامل از دست رفتن تنوع زیستی، ..... است.

تخریب زیستگاه

۳۰- تخریب زیستگاه به چه شکل‌هایی انجام می‌شود؟

به صورت قطعه قطعه شدن، کاهش کیفیت، تغییر شکل کامل یا حذف زیستگاه

۳۱- عوامل موثر در تخریب زیستگاه را نام ببرید؟

تبدیل محیط‌های طبیعی به زمین‌های کشاورزی یا مسکونی، خشک کردن تالاب‌ها و دریاها برای احداث سازه‌ها، جاده و سدسازی از عوامل تخریب زیستگاه‌ها هستند.

۳۲- برداشت بی‌رویه از تنوع زیستی چیست؟

منظور از برداشت بی‌رویه این است که سرعت برداشت و بهره‌برداری از تنوع زیستی بیش از سرعت بازسازی آن باشد.

۳۳- در چه حالتی استفاده ما از تنوع زیستی ناپایدار است؟

در صورت برداشت بی‌رویه

۳۴- نمونه‌هایی از برداشت بی‌رویه را نام ببرید؟

چرای بی‌رویه دام‌ها، شکار غیرقانونی و صید انبوه.

۳۵- پیامدهای صید انبوه ماهی را بنویسید.

صید انبوه ماهی، افزون بر کاهش جمعیت ماهی‌ها، حیات گونه‌های غیرخوراکی را نیز تهدید می‌کند.

۳۶- آلودگی محیط زیست به سه شکل زندگی جانداران را تهدید می‌کند آن‌ها را نام ببرید؟

الف) باعث مرگ افراد گونه

ب) تاثیر بر شرایط تولیدمثلی و کاهش جمعیت گونه

ج) باعث تولید جانداران با ناهنجاری‌های مادرزادی.

۳۷- گونه بیگانه مهاجم به چه گونه‌هایی می‌گویند؟ (گونه بیگانه چیست؟)

اگر گونه‌ای وارد زیستگاهی شود که به طور طبیعی در آنجا زندگی نمی‌کند برای آن زیستگاه گونه بیگانه محسوب می‌شود که در بسیاری از موارد این گونه‌های بیگانه به گونه مهاجم تبدیل می‌شوند.

۳۸- کدامیک از گونه‌های زیر در زیستگاه با سرعت بیشتری رشد و تکثیر می‌یابند؟

الف) گونه‌های بومی (ب) گونه بیگانه مهاجم

ب

۳۹- کدامیک از گونه‌های زیر در زیستگاه‌ها در استفاده از منابع موفق‌تر عمل می‌کنند؟

الف) گونه‌های بومی (ب) گونه بیگانه مهاجم

ب

۴۰- نتیجه تبدیل گونه بیگانه به گونه مهاجم چیست؟

گونه‌های بیگانه به سرعت در زیستگاه جدید رشد و تکثیر می‌یابند و حیات گونه‌های بومی را به خطر می‌اندازند.

۴۱- تغییر اقلیم چه تاثیری بر تنوع زیستی دارد؟

تغییر اقلیم باعث تغییر محدوده جغرافیایی پراکنش گونه‌ها؛ زمان تولیدمثل جانوران؛ طول دوره رشد؛ فراوانی آفات و بیماری‌ها و زمان مهاجرت گونه‌های جانوری می‌شود.

۴۲- تغییر دما و الگوهای بارشی، باعث تغییر ..... می‌شود؟

اقلیم

۴۳- از جمله گونه‌هایی که به علت تکثیر آسان، تنوع زیستی تالاب‌های شمال کشور را در معرض خطر قرار می‌دهد کدام است؟

گیاه سنبل آبی

۴۴- راکن، بومی ایران (است - نیست)

نیست

۴۵- علل تکثیر سریع راکن در استان‌های شمال ایران چیست؟

نداشتن دشمن طبیعی در منطقه و همه چیزخوار بودن

۴۶- از پرندگان نادر ایرانی در معرض انقراض ..... است.

هربره

۴۷- بهره‌برداری پایدار یعنی چه؟

یعنی هم نیازهای ساکنین کنونی زمین تامین شود و هم تنوع زیستی به بهترین شکل به آیندگان منتقل شود تا پاسخگوی نیاز آن‌ها باشد.

۴۸- راه‌کارهای حفاظت از محیط زیست و تنوع زیستی آن کدامند؟

ایجاد مناطق حفاظت شده ؛ ایجاد بانک ذخایر زیستی ؛ استفاده از تجربه‌های موفق در حفاظت ؛ داشتن باور سازگار با محیط زیست

۴۹- اینکه در سراسر دنیا مناطقی مناسب برای زیست جانوران و رستنی‌ها تحت حفاظت قرار می‌گیرند، به چه نامی معروف است؟
مناطق حفاظت شده

۵۰- در ایجاد بانک ذخایر زیستی چه عملی صورت می‌گیرد؟

بخش‌هایی از جانداران مثل دانه گیاهان یا بخشی از بافت‌های بدن جانوران در شرایط خاص حفظ می‌شوند تا در صورت لزوم امکان تحقیق یا حتی احیای آن جانداران فراهم شود.

۵۱- از تجربه‌های موفق در حفظ تنوع زیستی در ایران کدام مورد است؟

احیای گوزن زرد ایرانی

۵۲- چرا جمعیت گوزن زرد ایرانی به شدت کاهش یافته بود؟

به دلایل متفاوت از جمله کاهش زیستگاه و شکار

۵۳- مردم استان سیستان و بلوچستان تمساح تالابی یا پوزه کوتاه را ..... می‌نامند.

گاندو

۵۴- چه عاملی باعث شده، تمساح تالابی در ایران نسبت به پاکستان و هند زندگی بهتری داشته باشد؟

به دلیل باور (سازگار با محیط زیست) روستاییان سیستان و بلوچستان که باور دارند گاندو آب را پاکیزه نگه می‌دارد و نباید به آن آسیب برسانند.

۵۵- وظیفه من در حفظ تنوع زیستی چیست؟

۱- تلاش می‌کنم کاری انجام ندهم که به تنوع زیستی آسیب برساند.

۲- آنچه از تنوع زیستی می‌دانم به دیگران نیز می‌گویم.

۳- تنوع زیستی محل زندگی ام را مطالعه می‌کنم.

۵۶- مسئولان، برای حفظ تنوع زیستی چه باید انجام دهند؟

از ورود و خروج گونه‌های گیاهان و جانوران به کشور به طور غیرقانونی جلوگیری کنند.

اقدام مناسب برای حفظ تنوع زیستی را انجام دهند.

در اجرای طرح‌های عمرانی از آسیب به تنوع زیستی بپرهیزند.

۵۷- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را تعیین کنید.

الف) گونه‌های بوم‌زاد، منحصر به یک منطقه جغرافیایی خاص اند و در جای دیگری وجود ندارند.

درست

ب) مهم‌ترین عامل از دست رفتن تنوع زیستی، تخریب زیستگاه است.

درست

ج) تغییر دما و الگوهای بارشی، هیچ تاثیری روی اقلیم ندارد.

نادرست

تهیه و گردآوری؛ مولائی، دبیرتان امام حسین (ع) ناچیده تیرز اسفند ماه ۱۳۹۶